Veteranlar haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Bu Qanun 1992-ci il dekabrın 3-də Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Baş Məclisinin 46-cı sessiyasının qəbul etdiyi prinsiplərə uyğun olaraq müharibə, əmək, silahlı qüvvələr, daxili işlər, *sərhəd xidməti* və milli təhlükəsizlik orqanları veteranlarının statusunu, veteranlar barəsində Azərbaycan Respublikası dövlət siyasətinin əsaslarını təsbit edir. Qanun veteranlara verilən güzəştlərin şamil edildiyi şəxslərin dairəsini, habelə veteran təşkilatlarının fəaliyyət sahəsini tənzimləyir, veteranların öz fiziki imkanlarından asılı olaraq cəmiyyət həyatının bütün sahələrində fəal iştirak etməsi üçün təminatları müəyyənləşdirir.

Maddə 1. Veteranlar barəsində dövlət siyasəti

Veteranlar barəsində dövlət siyasəti aşağıdakı əsaslar üzərində qurulur:

- sosial və hüquqi müdafiənin təmin edilməsi;
- əmək haqqının minimum səviyyəsindən az olmayan dolanacağa təminat verilməsi;
- fiziki və ruhi sağlamlıq, fəal uzunömürlülük üçün şərait yaradılması;
- yaşayış sahəsi ilə təminat;
- hər bir veterana zəruri tələbatını təmin edən səviyyədə müxtəlif növ sosial xidmətlər göstərilməsi;
- əmək hüququnun heç bir məhdudiyyət qoyulmadan, sağlamlıq vəziyyətinin imkan verdiyi səviyyədə həyata keçirilməsi, ictimai faydalı fəaliyyətdə iştirak etmək üçün lazımi şərait yaradılması;
- veteran təşkilatlarının fəaliyyətinə kömək göstərilməsi, veteranların bütün cəmiyyətə və xüsusən onlara aid siyasətin və proqramların hazırlanması və həyata keçirilməsi işinə bilavasitə cəlb edilməsi.

Maddə 2. Veteranlar haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi

Veteranlar haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi bu Qanundan və Azərbaycan Respublikasının sosial-məişət, nəqliyyat xidmətləri, tibbi yardım göstərilməsində və başqa sahələrdə veteranların hüquqlarını və güzəştlərini müəyyənləşdirən digər qanunvericilik aktlarından ibarətdir.

Maddə 3. Müharibə veteranları

Aşağıdakılar müharibə veteranları sayılırlar:

- İkinci dünya müharibəsi illərində döyüşən orduda (donanmada), partizan birləşmələri tərkibində, gizli fəaliyyətdə Vətənin müdafiəsi uğrunda döyüş əməliyyatlarında iştirak etmiş, habelə başqa ölkələrin ərazisində gedən məhəlli

müharibələrdə və hərbi münaqişələrdə hərbi birləşmələrin tərkibində və keçmiş SSRİ Silahlı Qüvvələrinin, Dövlət Təhlükəsizliyi Komitəsinin, Daxili İşlər Nazirliyinin mütəxəssisləri və müşavirləri kimi iştirak etmiş şəxslər;

- Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü uğrunda döyüş əməliyyatlarında iştirak etmiş şəxslər;
- 1944-cü il yanvarın 1-dən 1951-ci il dekabrın 31-dək Ukraynanın, Belorusiyanın, Baltikyanı respublikaların ərazisində quldur dəstələrinə qarşı silahlı mübarizədə iştirak etmiş şəxslər;
- Azərbaycan Respublikasının ərazisində daimi yaşayan, ikinci dünya müharibəsi illərində xarici ölkələrin ərazisində milli orduların, partizan dəstələrinin tərkibində faşist Almaniyasına, onun müttəfiqlərinə və imperialist Yaponiyaya qarşı döyüş əməliyyatlarında iştirak etmiş şəxslər;
- İkinci dünya müharibəsi illərində döyüşən cəbhələrin arxa hüdudları, yaxud döyüşən donanmaların əməliyyat zonaları daxilində ordunun və donanmanın mənafeyi üçün tapşırıqları yerinə yetirmiş xüsusi birləşmələrin işçiləri;
- *1941—1945-ci illərdə keçmiş Sovet ordusunda (donanmasında), daxili işlər və dövlət təhlükəsizliyi orqanlarında hərbi xidmətdə olmuş, lakin döyüş əməliyyatlarında iştirak etməmiş hərbi qulluqçular;*
- *İkinci dünya müharibəsi dövründə Leninqrad şəhərinin mühasirəsi zamanı şəhərin müəssisələrində, idarə və təşkilatlarında işləmiş və «Leninqradın müdafiəsinə görə» medalı, «Leninqrad mühasirəsində yaşayan» döş nişanı ilə təltif edilmiş şəxslərə.*

«Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü uğrunda döyüş əməliyyatlarının aparıldığı ərazilərin və dövrlərin siyahısı, habelə Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü uğrunda döyüş əməliyyatlarının iştirakçılarına aid edilən şəxslərin kateqoriyalarının siyahısı müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən təsdiq edilir.

***Qeyd:** Bu maddənin birinci hissəsinin üçüncü abzası Azərbaycan Respublikası ərazi bütövlüyünün müdafiəsi ilə əlaqədar əlil olmuş şəxslər istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü uğrunda döyüş əməliyyatlarının aparıldığı dövrdə hərbi hissəni və ya xidmət yerini özbaşına tərk etməyə, fərariliyə və ya digər hərbi cinayətlərə görə məhkum edilmiş (2000-ci il sentyabrın 1-dək qüvvədə olmuş Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 42-ci maddəsinin ikinci hissəsinə əsasən cəzadan azad edilmiş şəxslər istisna olmaqla) və ya barələrində cinayət təqibi bəraətverici əsaslar olmadan xitam verilmiş və ya amnistiya aktına əsasən cinayət məsuliyyətindən azad edilmiş şəxslərə şamil edilmir.*

Maddə 4. Silahlı qüvvələrin veteranları

Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin və qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş digər silahlı birləşmələrin sıralarında (SSRİ Silahlı Qüvvələri və digər silahlı birləşmələrində xidmət müddəti də nəzərə alınmaqla) təqvimlə 25 il və daha çox hərbi xidmət keçmiş (hərbi qulluqçunun şərəfini ləkələyən xətalar törədilməsinə və ya törədilmiş cinayətə görə məhkəmə tərəfindən hərbi xidməti istisna edən cəzaya məhkum edildiyinə görə ordu sıralarından və ya müvafiq orqanlardan xaric olunanlar istisna olmaqla) Azərbaycan Respublikası vətəndaşları Silahlı Qüvvələrin veteranları sayılırlar.

Maddə 5. Əmək veteranları

Dövlət qarşısında xüsusi xidmətləri olan və ya fəxri adlara layiq görülmüş, yaxud ordenlərlə təltif edilmiş uzun illər ictimai əməklə məşğul olmuş və qüvvədə olan

qanunvericiliyə müvafiq surətdə yaşa görə pensiya almaq hüququnu qazanmış şəxslər əmək veteranı sıyılırlar.

~~Əmək veteranı adının verilməsi qaydası və şərtləri haqqında Əsasnaməni Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti təsdiq edir.~~

Maddə 6. Veteranların pensiya təminatı

Veteranlara pensiyalar *«Əmək pensiyaları haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanunu* əsasında təyin edilir.

Maddə 7. Veteran adlarının və vəsiqələrinin verilməsi

Müharibə veteranı, Silahlı Qüvvələrin veteranı və əmək veteranı adlarının verilməsi qaydaları və şərtləri müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilir.

Veteranların hər bir kateqoriyası üçün müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən vahid nümunədə vəsiqə təsdiq edilir. Veteranlar üçün nəzərdə tutulmuş güzəştlər veteran vəsiqəsi təqdim edildikdə həyata keçirilir.

Veteran adları və vəsiqələri öz səlahiyyətləri daxilində müvafiq icra hakimiyyəti orqanları tərəfindən verilir.

Veteran statusunu təsdiq edən sənədin bu Qanuna uyğun verilmədiyi aşkar edilərsə, həmin sənədi vermiş müvafiq icra hakimiyyəti orqanı onun geri alınmasını təmin edir.

Maddə 8. Veteran təşkilatlarının yaradılması

Veteran təşkilatları ~~«İctimai birliklər haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununa və digər~~ müvafiq qanunvericilik aktlarına əsasən yaradılır, dövlət qeydiyyatından keçirilir və fəaliyyət göstərirlər.

Veteran təşkilatı qeydiyyata alındığı andan hüquqi şəxs hesab edilir.

Dövlət orqanları veteran təşkilatlarına öz hüquq və vəzifələrini həyata keçirməkdə hərtərəfli kömək göstərirlər.

Maddə 9. Əmək fəaliyyətinin davam etdirilməsi

Veteranlar pensiyasını almaqla əvvəllər işlədikləri müəssisədə, təşkilatda, idarədə, yaxud mülkiyyət formasından asılı olmayaraq başqa müəssisədə əmək fəaliyyətini davam etdirmək, sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olmaq, hər hansı təsərrüfatçılıq formasına əsaslanan müəssisə yaratmaq hüququna malikdirlər.

Qanunda nəzərdə tutulmuş hallar istisna olmaqla, veteranların əmək, sahibkarlıq və başqa ictimai faydalı fəaliyyətinin məhdudlaşdırılmasına yol verilmir.

Bu Qanunla müəyyən edilmiş güzəştlərlə yanaşı, veteranlar pensiyaya çıxdıqdan sonra əmək kollektivinin qərarı ilə mövcud qanunvericiliyə əsasən həmin müəssisədə, təşkilatda, idarədə mənzil şəraitinin yaxşılaşdırılması, tibbi yardım göstərilməsi, sanatoriya-kurort xidməti və mədəni xidmət sahəsində müəyyənləşdirilmiş güzəştlərdən istifadə edə bilərlər.

Maddə 10. Veteran təşkilatlarının istehsal fəaliyyətinə təminat verilməsi

Dövlət orqanları öz səlahiyyətləri daxilində qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada veteran təşkilatlarına maliyyə yardımı göstərə bilər, onlara müvafiq büdcələrdən vəsait ayıra bilər, nizamnamə vəzifələrini həyata keçirmək üçün binaları, avadanlığı və başqa əmlakı güzəştli şərtlərlə onların istifadəsinə və ya mülkiyyətinə verə bilərlər.

Veteran təşkilatları müəssisələrinin xammal, texnika və tikinti materialları ilə təmin edilməsinə üstünlük verilir.

~~Müharibə, əmək, silahlı qüvvələr veteranlarının müəssisələrində işləyənlərin sayının 70 faizi veteranlardan ibarət olduqda həmin müəssisələr mənfəət vergisi ödəməkdən azad edilir~~

~~Veteran təşkilatları qeydiyyata alınarkən dövlət rüsumu ödəməkdən azad edilirlər.~~

Maddə 11. Mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması

Veteranlar Azərbaycan Respublikasının mənzil qanunvericiliyində onlar üçün nəzərdə tutulmuş güzəştlərdən istifadə edir, eyni zamanda qaraj, mənzil tikintisi kooperativlərinə və bağçılıq ortaqlıqlarına (birliklərinə) daxil olmaq sahəsində üstünlüklərə malikdirlər.

Müharibə veteranlarının istifadəsində olan dövlət bağları və bağçılıq sahələri əvəzsiz olaraq onların şəxsi mülkiyyətinə verilir.

Maddə 12. Mənzil, kommunal və rabitə xidmətləri haqqının ödənilməsi

İkinci dünya müharibəsi iştirakçılarına, bu Qanunun 3-cü maddəsinin ikinci, dördüncü, beşinci və altıncı abzaslarında qeyd edilən şəxslərdən həlak olmuşların dul arvadlarına müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən olunmuş qaydada və məbləğdə telefondan (şəhərlərarası və beynəlxalq danışıqlar istisna olmaqla), mənzil, kommunal xidmətlərindən istifadə haqqını ödəmək üçün müavinət verilir.

~~*Maddə 12-1 Rüsumların ödənilməsində güzəştlər*~~

~~*Müharibə veteranları, həmçinin həlak olmuş, yaxud sonralar vəfat etmiş döyüşçülərin dul arvadları mülki-hüquqi əqdlərin bağlanması zamanı və «Dövlət rüsumu haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun 2-ci maddəsində nəzərdə tutulan hallarda dövlət rüsumlarını ödəməkdən azad edilirlər.*~~

~~*Maddə 13. Ticarət-məişət xidməti*~~

~~Veteranlara ən zəruri sənaye və ərzaq malları ilə ticarət-məişət xidmətini təşkil etmək üçün yerli icra hakimiyyəti orqanları xüsusi mağazalar, bölmələr, şöbələr yaradır, malların müəyyən qismini məqsədli təyinatla buraya göndərir, hərəkət imkanları məhdud olan veteranlara isə evdə xidmərti təşkil edirlər.~~

~~Kolxozların idarə heyəti, sovxozların müdiriyyəti əmək qabiliyyəti olmayan tənha veteranlara zəruri ərzaq mallarının alınmasında, mal-qaranın yemlə təmin edilməsində, habelə mənzillərin, təsərrüfat binalarının təmirində və yanacaq gətirilməsində kömək göstərmək üçün tədbirlər görürlər.~~

Maddə 14. Tibbi xidmət

İkinci dünya müharibəsi iştirakçıları müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən olunmuş qaydada tibb müəssisələrinin göndərişi əsasında sanatoriya-kurort müalicəsi alırlar.

Maddə 15. Dərman və müalicə vasitələri ilə təminat

İkinci dünya müharibəsi iştirakçılarına müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən olunmuş qaydada və məbləğdə dərman və müalicə vasitələri almaq üçün müavinət verilir.

Maddə 16. Geriatriya yardımı

Müvafiq icra hakimiyyəti orqanları daimi qulluğa ehtiyacı olan xroniki xəstələr üçün geriatriya kabinetləri, pansionatları, xəstəxanaları vasitəsilə geriatriya yardımı şəbəkəsini təşkil edir və maliyyələşdirirlər.

Maddə 17. Protezləşdirmə

İkinci dünya müharibəsi iştirakçıları müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən olunmuş qaydada protez-ortopediya məmulatları ilə (qiymətli metallardan hazırlanan protezlər istisna olmaqla) təmin edilir və diş protezləri düzəltdirirlər.

Maddə 18. İctimai nəqliyyatdan istifadə sahəsində veteranlara güzəştlər

İkinci dünya müharibəsi iştirakçılarına müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən olunmuş qaydada və məbləğdə ölkədaxili nəqliyyat vasitələrindən (taksidən başqa) istifadə haqqını ödəmək üçün müavinət verilir.

~~*Maddə 18-1. İkinci dünya müharibəsi illərində arxa cəbhədə əməyinə görə fərqlənmiş şəxslərə güzəştlər*~~

~~*1941-1945-ci illərdə arxa cəbhədə fədakar əməyinə görə orden və medallarla təltif edilmiş şəxslər bu Qanunun 12-ci maddəsinin birinci hissəsində, 12-1-ci və 13-18-ci maddələrində veteranlar üçün nəzərdə tutulan bütün güzəştlərdən və imtiyazlardan istifadə etmək hüququna malikdirlər.*~~

Maddə 19. Müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının və müəssisələrin veteranlara əlavə güzəşt vermək hüququ

Müvafiq icra hakimiyyəti orqanları, müxtəlif mülkiyyət növləri əsasında fəaliyyət göstərən müəssisələr öz vəsaitləri hesabına veteranların *maddi təminatının yaxşılaşdırılmasına yönəldilmiş tədbirlər həyata keçirə bilərlər* , müalicə olunmaqda, veteranların həyat və fəaliyyətini asanlaşdıran texniki vasitələr almaqda, mənzilləri təmir etdirməkdə, başqa ehtiyacları ödəməkdə veteranlara yardım göstərə bilərlər. Bundan ötrü müvafiq fondlar yaradıla bilər.

Maddə 20. Sosial xidmət

20.1. Müvafiq icra hakimiyyəti orqanları, dövlət qurumları və digər təşkilatlar veteranların həyat və məişəti üçün lazımi şərait yaratmaq məqsədi ilə sosial xidmət müəssisələri, habelə veteranlara sosial xidmətin göstərilməsini təşkil edirlər.

20.2. Veteranlara «Sosial xidmət haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq sosial xidmət göstərilir.

Maddə 21. Veteranların sosial müdafiəsi tədbirlərinin planlaşdırılması və maliyyələşdirilməsi

Veteranların sosial müdafiəsi tədbirlərini *müvafiq icra hakimiyyəti* orqanları planlaşdırır və veteranların sosial müdafiəsi proqramları *dövlət büdcəsinin* , Azərbaycan Respublikası Sosial Müdafiə Fondunun vəsaiti hesabına maliyyələşdirilir.

Veteranların respublika təşkilatlarına dövlət büdcəsindən vəsait ayrılır.

Maddə 22. Veteran təşkilatlarının beynəlxalq əlaqələri

Veteranların ictimai təşkilatları öz nizamnamələrinə uyğun olaraq qeyri-hökumət xarakterli beynəlxalq birliklərə daxil ola bilər, onlarla bilavasitə əlaqə saxlaya və müqavilələr bağlaya bilərlər.

Dövlət orqanları veteran təşkilatlarına xarici ölkələrin müvafiq təşkilatları ilə əməkdaşlıq etməkdə hərtərəfli yardım göstərə bilərlər.

Maddə 23. Mərasim xidməti

Vəfat etmiş veteranlara mərasim xidməti qüvvədə olan qanunvericiliyə müvafiq surətdə göstərilir. Veteranın əvvəl işlədiyi əmək kollektivləri, hərbi komissarlıqlar vəfat etmiş veteranın dəfnində qohumlarına zəruri yardım göstərməlidirlər. Vəfat etmiş tənha veteranları *müvafiq icra hakimiyyəti orqanları dövlət büdcəsinin* vəsaiti hesabına dəfn edirlər.

~~Maddə 24. Veteran günü~~

~~Hər il 9 may Veteran günü kimi qeyd edilir.~~

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Heydər ƏLİYEV

Bakı şəhəri, 28 iyun 1994-cü il

№ 841

«Azərbaycan Respublikasının Ali Sovetinin Məlumatı»nda dərc edilmişdir, 1994-cü il, № 16, maddə 213 («VneshExpertService» LLC).

2 may 1995-ci il tarixli, 1029 nömrəli; 20 iyun 1995-ci il tarixli, 1067 nömrəli; 10 oktyabr 1997-ci il tarixli, 380-IQD nömrəli; 4 noyabr 1997-ci il tarixli, 395-IQD nömrəli; 30 mart 1999-cu il tarixli, 644-IQD nömrəli; 4 iyun 1999-cu il tarixli, 676-

IQD nömrəli; 15 noyabr 2001-ci il tarixli, 214-IIQD nömrəli; 5 mart 2004-cü il tarixli, 597-IIQD nömrəli; 9 mart 2004-cü il tarixli, 603-IIQD nömrəli; 30 aprel 2004-cü il tarixli, 643-IIQD nömrəli; 10 iyun 2005-ci il tarixli, 925-IIQD nömrəli; 7 aprel 2006-cı il tarixli, 90-IIIQD nömrəli; 6 mart 2007-ci il tarixli, 260-IIIQD nömrəli; 19 oktyabr 2007-ci il tarixli, 462-IIIQD nömrəli; 22 fevral 2013-cü il tarixli, 571-IVQD nömrəli Qanunlara əsasən dəyişikliklər və əlavələrlə («VneshExpertService» LLC).

© VneshExpertService LLC